విధి బలీయం

అవధానుల జగన్నాథరావు

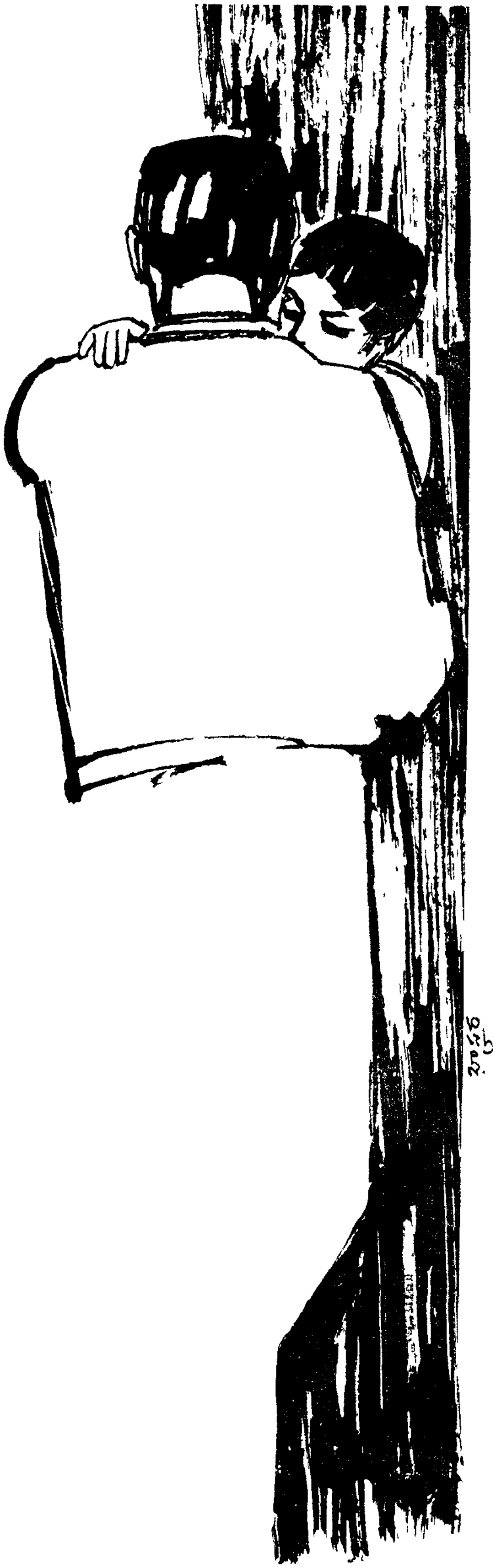

జీవితానికి ఒక గమ్యం, ఒక మార్గం, ఒక అర్థం పర్థం లేకుండా చేసే విపత్తు సంభవిస్తుంది. అయినా జీవితం అంతం కాదు. మనిషి ఎలాగో నిలదొక్కుకుంటాడు. మనిషననిపించుకుంటాడు. మళ్ళీ అంతకన్న గొప్ప ఆపదే సంభవిస్తుంది. మరి అదే జీవితం!

"సార్! టెలిగ్రామ్."

గుండె గతుక్కుమంది రామానికి. సంతకం చేసి టెలిగ్రామ్ చదివి పిడుగుపాటుగా కుర్చీలో వాలిపోయాడు. ఫాన్ గాలికి చేతిలో టెలిగ్రామ్ రెపరెపలాడుతూంది. ముఖమంతా చెమట పట్టింది.

''ఏం జరిగింది?'' అంటూ అప్పటికప్పుడే నలుగురైదుగురు పోగయ్యారు. రామం మాట్లాడలేదు. టెలిగ్రామ్ అందుకొని వాళ్ళే చదివారు. నలుగురూ ధైర్యం చెప్పి బాస్ దగ్గరికి పంపారు. వెళుతూనే టెలిగ్రామ్ బాస్ ముందు ఉంచాడు రామం. ''వెంటనే బయలుదేరి వెళ్ళు.'' టెలిగ్రామ్ మీద పేపర్ వెయిట్ ఉంచుతూ అన్నాడు.

లేచి నిలుచుని వస్తున్న దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ బయటికి నడిచాడు. సరాసరి బస్సుస్టాండ్‌కు వెళ్ళి బస్సు ఎక్కాడు. మరో పది నిమిషాల్లో బస్సు బయలుదేరింది.

రామం దేన్నో ఆలోచించకూడదని విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. కాని, అదే...మాటి మాటికి...అన్నయ్య... ...స్కూటర్ ఏక్సిడెంటు ... ఏమయిందో? ... కొంపతీసి.. భగవాన్! ఆలోచించలేకపోయాడు. తలంతా భారంగా ఉంది. హృదయం అంతా ఎందుకో ఎడతెగని మథన పడుతూంది.

స్కూటర్!

అది జ్ఞాపకం రావడంతోనే రామం ఒళ్ళు కంపించిపోయింది. 'అన్నయ్యకు ఏ ఆపదా కలగనీకు, భగవాన్!' అని మనస్సులోనే ప్రార్థించాడు. బహిర్గతంగా అన్నయ్య కేమీ జరగదనే నమ్మకం కలుగుతూంది. కాని, అంతరాత్మ?

ఎక్కడో బస్సు ఆగింది. ఫలానా చోటని రామానికి గుర్తు రాలేదు. ఎవరో అబ్బాయి తన తమ్ముణ్ణి బతిమాలుతున్నాడు చాకలెట్లు తినమని. అతని తమ్ముడు మారాం చేస్తున్నాడు. అన్న బతిమాలుతూనే ఉన్నాడింకా. తమ్ముడు మరీ మొండికెత్తాడు. ఇంకా ఏమో కబుర్లు చెప్పి తినిపించాలని ప్రయత్నిస్తూండగానే బస్సు కదిలింది. ఆ దృశ్యం దూరమయింది. భారంగా నిట్టూర్చాడు రామం.

అచ్చం ఇలానే తన అన్న తనను మూడేళ్ళ వయస్సులో ... 'ఉహూఁ ... ఎప్పటి నుంచీ ... ఇప్పటికీ... ఎప్పటికి ... ఎప్పటికీ ...' బాధగా గొణుక్కున్నాడు లోపలే. ఒక్కసారి రామం ఆలోచనలు గతానికి మళ్ళాయి. తను స్వయంగా జ్ఞాపకం ఉంచుకొన్నవి,

ఎలెక్ట్రిక్ అండ్ రేడియో గైడ్

ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్, రేడియో రిపేరింగ్ మెకానిజం, ఎస్సెంబ్లింగ్, ఎలెక్ట్రికల్ సూపర్వ యిజరీ, వైరింగ్, వగైరా పూర్తికోర్సు నేర్చుకొనండి. ఇంకా, రు. 50/—లకు ట్రాన్సిస్టరు తయారుచేయుటం నేర్చుకొని ఎలెక్ట్రికల్ వర్కుషాపు ప్రారంభించండి. (800 బొమ్మలు). రు. 12/50. పి.పి. పోస్టేజి రు. 2/—.

SULEKHA BOOK DEPOT (E), Aligarh.

పిఠాపురం శర్మగారి తేలుమందు

ఆంధ్రప్రదేశమంతటా ప్రఖ్యాతివహించిన పై తేలుమందు G.O. M. S. No. 2574 తేదీ 31—10—1960 అప్రూవు పొందినది. ఏజంటులు కొనుటకు అధికార మీయ బడినది. సోలు ఏజంటుగా శ్రీ పి. ఎస్. ఆర్. శాస్త్రి గారికు నియమింపబడిరి. పై తేలు మందు గాక, త్రాచుపాము మందు, గాయ ములకు, ... హోమియో ఆయుర్వేద ఔషధములు, హెయిర్ ఆయిల్సు దొరకును.

వివరములకు: **డా. బి. ఎస్. లక్ష్మి,**

తేలుమందు డిపో (రిజిస్టర్డు), తణుకు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

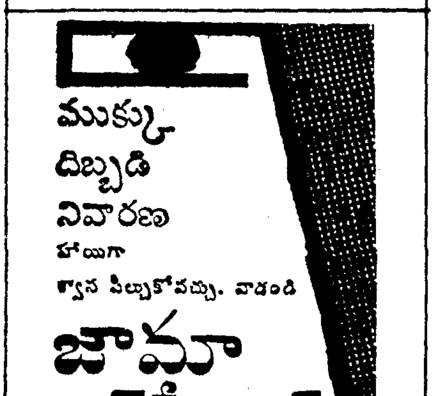

విధి బలీయం

తను మరీ తెలియని వయస్సులో చేసినవి, అన్నయ్య చెప్పగా విన్నవి చిలిపి పనులు వరస క్రమంలో పేర్చుకొని ఒక్కొక్క పేజీ తిరగెయ్యసాగాడు.

రామాన్ని చాలామంది దురదృష్ట జాతకు డనేవారు.

అలా అననివాడూ, ఎవరయినా అన్నా సహించని వాడూ రామం అన్న సత్యం ఒక్కడే.

ఇన్నాళ్ళు, ఇన్నేళ్ళు బ్రతుకుతామని, బ్రతకడానికి మాకు హక్కుందని వాదనకు దిగడంలో అసలు అర్థం లేదు. జీవితానికి వయస్సు పరిమితి లేదు. కాని,మానవుడి జీవితం అశాశ్వతం కావటంవల్ల ఏనాడో ఒకనాడు అది మట్టిలో కలియక తప్పదు. ఒకరి మరణానికి ఇంకొకరు కారణం అనడం అర్థం లేనిది. రామం పుట్టిన మూడేళ్ళతో తల్లిదండ్రు లిద్దరూ పోతే,"వీడు పుట్టబట్టే వాళ్ళు చనిపోయా"రనే మాట జ్ఞానం తెలియని రామంలో రేకెత్తించని బాధ, క్షోభా అనుభవించింది సత్యం మాత్రమే!

"రామం" అంటూ మూడేళ్ళ రామాన్ని, తల్లి దండ్రులు లేని రామాన్ని గుండెలకు గాఢంగా హత్తుకున్నవాడు సత్యం అనురాగానికి, అనుతాపానికి బాహ్య చిహ్నంగా కారే కన్నీళ్ళను రామం చిట్టి చేతులు తుడిచి వెయ్యడంతో మమత అనేది మరో మెట్టు పైకి వెళ్ళింది. అందుకే సత్యానికి రామం అంటే ప్రాణం, సర్వస్వం కూడా.

"అందరాని దైవాన్ని అందుకోవాలని ప్రయత్నించే కన్న అందుబాటులో ఉన్న కర్తవ్యాన్ని గుర్తించడంలో జీవితాని కో హాయి ఉంది" అనేవాడు సత్యం. "ఈ మొలకను మొక్కచేసి చెట్టుచేసి, మొగ్గలు తొడిగించి, పువ్వులు పూయించి, పళ్ళు పండించాలి. పండిస్తారా, రామం" అని మరోసారి హృదయానికి బలంగా హత్తుకున్నాడు రామాన్ని.

తల్లి చనిపోయిన నాటికి సత్యం స్కూలుఫైనలు పాసయ్యాడు. పరిస్థితులకు తల ఒగ్గక ధైర్యంగా నిలబడగలిగాడు. తన భవిష్యత్తుకు ఒక్కొ మెట్టు నిర్మించుకుంటూ తమ్ముడు రామాన్ని వృద్ధిలోకి తేవాలనే బలీయమైన కాంక్షతో ముందుకు సాగాడు. ఫలితంగా విశాఖపట్టణంలో ఉద్యోగం దొరకటం సంభవించింది. తమ్ముడితో సహా బయలుదేరి విశాఖపట్నం చేరుకొన్నాడు. ఒక పంక ఉద్యోగం, మరో పక్క తమ్ముడి పోషణ బాధ్యత. రెండూ నెరవేర్చుకో గలిగాడు. అప్పటికి రామానికి అయిదేళ్ళ వయస్సు. అయిదో ఏడే స్కూల్లో చేర్పించాడు.

ఆవేళ ఆదివారం.

సత్యం రామాన్ని ఒళ్ళో కూర్చోబెట్టుకొని కథ చెబుతున్నాడు. రామం స్నేహితుడు సూర్యం వచ్చాడు హుషారుగా. చేతిలో ఇన్ని చేగోడీలు ఉన్నాయి. రామానికి రెం డందించాడు. " ఈ వేళ నా పుట్టిన రోజురా, రామం! మా అమ్మ చేసింది. నీ పుట్టిన రో జెప్పుడురా? అసలు మీ అమ్మ ఏదిరా?" అని అడిగాడు.

"అమ్మంటే ఎవర్రా?" అమాయికమైన ప్రశ్నకు పకపకా నవ్వాడు సూర్యం. సత్యం ఉలిక్కిపడ్డాడు. సూర్యం ఏదో అంటూ తుర్రుమన్నాడు. సత్యం విచలితుడయ్యాడు.

"మన అమ్మ చచ్చిపోయిందిరా. ఇంక తిరిగి రాదురా ఈ జన్మకు. మనకా అదృష్టం లేదురా, తమ్ముడూ" అని ఆ తెలిసీ తెలియని జ్ఞానంలో ఉన్న పసి కుర్రవాడికి ఎలా చెప్పగలడు తను?

"ఏడుస్తా వెందుకురా, అన్నయ్యా? అమ్మ లేక పోతే పోనీ నాకు నువ్వున్నావుగా?" రామం మాటలకు సత్యం పూర్తిగా కరిగిపోయాడు.

"ప్రేమించగలగడంలోనే శాంతి ఉంది. ఆ ప్రేమ రామానికి అమ్మలేని లోటు భర్తీ చేస్తే నాకది చాలు" అని ఆవేళ డైరీలో వ్రాసుకున్నాడు సత్యం.

రామం ఫోర్త్‌ఫారంలో ప్రవేశించాడు.

ఆ ఏడే సత్యానికి పెళ్ళి అయింది.

"ఒరే తమ్ముడూ, చూశావా నీకు అమ్మను తెచ్చాను."

"ఔనన్నయ్యా, వదినను చూస్తూంటే అమ్మ దగ్గిర ఉన్నంత హాయిగా ఉంది" అని రామం అన్న నాడు సత్యం సంతోషానికి అవధులు లేవు.

తరవాత రామం కాలేజీ చదువు మొదలయింది. సత్యం పార్వతుల కిద్దరికీ కూడా రామం అంటే ప్రాణం. వాళ్ళ సమక్షంలో తెలియని ఆనందాన్ని, అనుభూతిని పొందగలిగాడు రామం.

జీవితంలో పొందవలసిన దానికంటే, పొందినదీ, పొందుతున్నదే రామం జీవితానికో కొత్త ఉత్తేజాన్ని కలిగించింది.

అభిమానం పంచి ఇచ్చే వదిన.

తనను ఆప్యాయతతో ఆదరించే అన్నయ్య..

"నా జీవితాని కిది చాలు. దీన్ని ఇలానే శాశ్వతం చెయ్యి, భగవాన్!" ఎన్నోసార్లు రామం భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించాడు.

మనిషిని చెడు ఎంత త్వరగా ఆకర్షిస్తుందో, అంత ఆలస్యంగా వదిలిపెడుతుంది.

కాలం గడుస్తూన్నప్పుడు, వైరితలు వేపే కోరికలు ఉద్భవించినప్పుడు, ఏదో కొత్త ఆనందాన్ని అనుభవిద్దామనే భావన కలిగినప్పుడు మానసిక బలహీనతవల్ల కొన్ని అలవాట్లు సహజ జాడ్యా లయిపోతాయి. దాన్ని సహవాస దోషం అనడం కంటే మన హృదయ దౌర్బల్యం అంటేనే బాగుంటుంది.

రామానికి సిగరెట్టు అలవాటవడం చిత్రమైనా అసహజం కాదు. కారణం అతని బలహీనతే!

ఓనాడు మధ్యాహ్నం మూడు గంటలవేళ దర్జాగా సిగరెట్టు కాలుస్తూంటే అనుకోకుండా సత్యానికి దొరికిపోయాడు. చేతిలోని సిగరెట్టు నేలమీద పడింది. బూటుకాలు దాన్ని పొడిచేసింది ఆవేశ.

అన్న ముఖం చూడడానికే సిగ్గుపడిపోయాడు. అభిమానపడ్డాడు. జంకాడు.

"రామం!"

ఉలిక్కిపడ్డాడు వీధిగొట్లో పుస్తకాల్లో తల దూర్చి కూర్చున్న రామం. రోజూ భోజనంచేసే సమయం దాటిపోయినా రామం రాలేదని సత్యమే పిలవాలని లతని గదిలోకి వెళ్ళాడు.

"ఒరే! రామం! నేనేం చేశానని రా నామీద ఇంత కోపం?"

"నాకేం కోపం లేదన్నయ్యా. మరి..." నసిగాడు రామం.

భుజంమీద ఆప్యాయంగా చెయ్యి వేసి, దగ్గిరికి తీసుకొని, "చూడు, రామం. నువ్వు చెప్తున్న పని తప్పని నీకూ తెలుసు. అయినా ఆరోగ్యాన్ని నాశనం చేసే ఈ సిగరెట్లు ఎందుకు కాలుస్తావురా? నీ ఆరోగ్యం పాడవదూ? నువ్వు బాధ పడితే మేం సహించగలమట్రా? చిన్నప్పుడు సరదాగా లెంప తీసేవాడివి నన్ను.. కావలిస్తే నిజంగా కొట్టు. లేకపోతే తిట్టు. అంతేగాని ఈ సిగరెట్లు కాల్చకురా!" అన్నాడు.

సత్యం మాట లెంత మన్నితమైనవో అంత బలంగా రామం గుండెల్లో నాటుకున్నాయి.

అంతే. ఆ తరవాత సిగరెట్టు కాలుస్తూండగా ఎవరూ చూడలేదు రామాన్ని.

పి. యు. సి. పాసయిన వెంటనే ఉద్యోగ ప్రయత్నం చేద్దామనుకున్న రామానికి అన్నా వదినల హెచ్చరికలతో బి. ఇ. లో చేరవలిసి వచ్చింది.

"నా తమ్ముడు ఇంజనీరు కావాలిరా. నేను ఫలానా ఇంజనీరుకు అన్ననని చెప్పుకోవాలి గర్వంగా." సత్యం నిజంగానే గర్వపడేవాడు.

"ఒరేయ్, తమ్ముడూ, చూడు. అమ్మకేం చెప్పానో తెలుసా? 'నిన్ను ఓ పెద్ద ఇంజనీరును చేస్తా'నని. లేకపోతే అమ్మ కోప్పడదూ?" మూడేళ్ళప్పుడు ఎలా బుజ్జగించాడో ఇప్పుడూ అలాగే లాలించాడు. ఫలితంగా రామం బి. ఇ. లో చేరాడు.

అయిదేళ్ళు అయిదు రోజుల్లా గడిచిపోయాయి. కృషికి ఫలితం లభించింది. సత్యం కలలు పండాయి. రామం ఇంజనీరయ్యాడు. ఆ రోజు ఆ అన్నదమ్ము లిద్దరూ పొందిన ఆనందం వర్ణనాతీతం. వారిలోని మమతానురాగాలు మరింత గాఢంగా పెనవేసుకొన్న రోజది.

జూనియర్ ఇంజనీరుగా పని చేస్తున్న రామానికి ఓసారి ఓ ఆలోచన వచ్చింది, తన అన్న సత్యానికి ఏదో ఒకటి బహూకరించాలని. ఆ కోరికను నెరవేర్చుకొన్నాడు రామం రెండేళ్ళలోనే. సత్యానికి స్కూటర్ కొని ఇచ్చాడు.

"ఏమిట్రా ఇది, తమ్ముడూ?"

"నా సంతోషం, అన్నయ్యా!" అంతే ఆనాడు వారిద్దరి మధ్య జరిగిన సంభాషణ. హృదయాలు మాత్రం [illegible]

[illegible] తమ ప్రాణప్రదంగా పెంచిన అన్నయ్యకు బహూకరించాడో అదే ఈనాడు తన అన్నయ్యను ప్రమాదానికి గురి చేసింది.

"అన్నయ్యకు.. అమృతమూర్తికి ఏమయిందో?"

ఒక్క కుదుపుతో బస్సు ఆగింది. రామం ఆలోచనలకు బ్రేక్ పడింది. నీరసంగా కళ్ళు విప్పాడు. కాని, రామం కళ్ళకు ఇంకేం కనిపించడం లేదు. అన్నయ్య ... స్కూటర్ ... వదిన...బాబు ... రామం హృదయం [illegible]స్తోంది.

ఎదురుగా లీలగా ఏదో ఆకారం... వదినదే... ఔను, దినదే — అబ్బ!...అదేమిటి? తెల్లటి చీర. బొట్టులేదు. కళ్ళలో జీవం, కదలికలో చైతన్యం లేదు. ఎంత ఏడ్చిందో! వదిన... వదిన... స్త్రీగా జీవితంలో సర్వం కోల్పోయిన వదిన.

మరో పక్కగా...

"అన్నయ్యదే ఆ ఆకారం. ఔను. రక్తం మడుగులో అన్నయ్య శవం. ఆ ముఖంలో చిరునవ్వేది? నన్ను పలకించేటప్పుడు తెల్లగా మెరిసే పలువరసేది? అయ్యో! అన్నయ్య...మట్టిలో అన్నయ్య... దూరంగా పడి ఉన్న స్కూటర్ ఎంత వికృతంగా తయారయ్యాడు...చితి...మంటలు... భస్మం...భగవాన్!"

ఇంకో పక్కగా...

"నాన్న ఎక్కడికి వెళ్ళాలమ్మా? ఇంక రాలా? అంతమంది ఎందుకు ఎత్తుకు పోయారమ్మా? చెప్పవూ?" బాబు ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పలేక ఏడుస్తూన్న శోక దేవత వదిన.

కండక్టర్ ఊరికే అరుస్తూండటంతో తెలివి వచ్చింది రామానికి. గుండె దడదడ లాడింది. అచేతనంగా బస్సు దిగి ఇంటి ముఖం పట్టాడు.

ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. బిక్కు బిక్కు మంటూ ఉంది. ఏం జరిగిందోనని కలవరపడుతూ లోపల అడుగు పెట్టాడు రామం.

"హాస్పిటలుకు వెళ్ళు, బాబూ!" మరో అద్దె కున్న ఆవిడ ఆ మాట చటుక్కున అనేసి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

'ఏమిటిది? అన్నయ్య కెలా ఉంది? [illegible] గింది?' మనస్సులోనే బాధగా [illegible] హాస్పిటలుకు దారి తీశాడు.

ఎమర్జన్సీ వార్డ్ వైపు నడిచాడు. [illegible] బాబు బెంచీమీద నిద్రపోతున్నాడు. [illegible] వదిన? తడబడుతూ వెళ్ళి బాబు పక్కన [illegible]న్నాడు.

అటువేపుగా హడావిడిగా వెళుతున్న [illegible] అడిగాడు: 'అన్నయ్య కెలా ఉంది?"

తెల్లబోయింది నర్స్.

"అదే...ఆయన...స్కూటర్ ఏక్సిడెంటు.'

నర్సు ముఖం పాలిపోయింది.

"సారీ." నర్సు వెళ్ళిపోయింది.

రామం కుప్పలా కూలిపోయాడు. [illegible] తరవాత నెమ్మదిగా తేరుకున్నాడు రామం.

"అన్నయ్య... అన్నయ్యను హత్య చేశాను. వదిన జీవితాన్ని నాశనం చేశాను. వదిన జీవితాన్ని నాశనం చేశాను. ఛీ... నే నెంత పాపిష్ఠివాణ్ణి! [illegible] తుణ్ణి చేసిన అన్నయ్య జీవితాన్ని మన్నుపాలు చేయ[illegible] డానికి కారణం నేనే...నేనే.. ఈ అనర్థానికి బాధ్యుణ్ణి నేనే. వదినా అన్నయ్యా స్కూటర్‌మీద [illegible] వెళ్తూంటే కన్నుల పండువుగా చూడాలని కలం. కని చివరికి నా కోరికకు అన్నయ్యను బలి చేశా[illegible]. నాకు శిక్షఏమిటి? భగవాన్! [illegible]

హోటళ్ళు, రెస్టారాంట్లు...ఆసుపత్రులు, హాస్టళ్ళు

కాల్ గాస్ తో

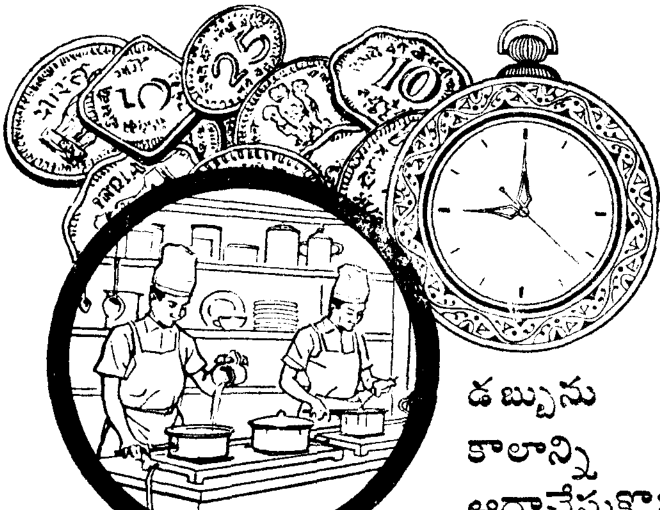

డబ్బును
కాలాన్ని
ఆదాచేసుకోనండి

CALGAS

కాల్ గాస్ కేంద్రీకృతమైన వేడినిచ్చి వంట కాలాన్ని గంటలకొద్దీ తగ్గిస్తుంది. దీన్ని కావలసినట్టు వెలిగించుకోవచ్చు, ఆర్పుకోవచ్చు. ఈ విధంగా కాల్ గాస్ డబ్బును, కాలాన్ని ఆదాచేస్తుంది.

కాల్ గాస్ భద్రమైనది

కాల్ గాస్ మీకు భద్రమైన ఉక్కు సిలెండర్లలో ప్రత్యేకమైన రక్షణ టోపీలతో చేరుతుంది ఇవి లీకేజ్‌ని, తప్పువాడకాన్ని లేకుండా చేస్తాయి.

ఇంటిదగ్గర బట్వాడాచేసే సౌకర్యం ఉంది.

A CALTEX PRODUCT

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ : ఈస్ట్ కోస్ట్ గాస్ కంపెనీ

48/9/5, కో—ఆపరేటివ్ కాలనీ, ద్వారకానగర్, విశాఖపట్నం—4. ఫోన్ : 3516.

కనమెరా ఎనెక్స్, మౌంట్‌రోడ్డు, మద్రాసు—2. ఫోన్ : 83428.

ఏజెంట్లు ఉన్నచోట్లు : విశాఖపట్నం • మద్రాసు • విజయవాడ • కాకినాడ • ఏలూరు గుంటూరు • కటక్ • రాజమండ్రి • నెల్లూరు • గూడూరు (నెల్లూరు జిల్లా) • తిరుపతి బరంపురం • పాలకొల్లు • విజయనగరం • మచిలీపట్నం • కాట్పాడి • సేలం • పుదుచ్చేరి ఒంగోలు • దుర్గ్ • వరంగల్ • కాంచీపురం • భువనేశ్వర్.

CAL. GAS. G. 7.64

విధి బలీయం

హింసకు గురిచేశావు? ఇప్పుడు వదిన ముఖం ఎలా చూడగలను? ఎలా చూడగలను?''

కారే కన్నీటిని తుడుచుకోలేదు. మూడేళ్ళ బాబు మీద కన్నీరు పడింది. బాబు నిద్ర లేచాడు. కళ్ళు నులుముకుంటూ లేచి కూర్చున్నాడు.

''బాబూ!'' గుండెలకు బలంగా హత్తుకున్నాడు రామం బాబును.

'తనూ ఇలాటి స్థితిలోనే అన్నయ్య...' అన్నయ్య తిరిగి జ్ఞాపకం రావడంతో ఒక్కసారి తిరిగి ఆఘాతం తిన్నట్టయ్యాడు. నీరసంగా బెంచీ మీద వాలిపోయాడు అచేతనంగా. తెలివి వచ్చే సరికి బెడ్ మీద ఉన్నాడు. డాక్టర్లు అంటున్నవి ఏవో స్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి.

''మానసికంగా బాగా దెబ్బతిన్నాడు. ఎలా మారిపోతాడో చెప్పలేం.''

ఆ క్షణంలో తనేమైపోయినా ఇబ్బంది లేదు. కాని...కాని...తను బ్రతకాలి. బాబుకోసం తను బ్రతకాలి. తనకు ఏమీ జరగకూడదు. నీరసంగా కళ్ళు మూసుకొన్నాడు. తల పగిలిపోతూంది. చేత్తో తల పట్టుకుందామనుకొని తలపైకి చేయి పోనిచ్చాడు. చేతికి కట్టు తగిలింది. అర్థం కాలేదు ఏం జరిగిందో!

ఇంతలో ఓ డాక్టర్ తన ముందుకు వంగాడు. ''ఎలా ఉంది?'' అడిగాడు.

''అన్నయ్య ఎక్కడ?''

''మీరు కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకోండి. తరవాత చూద్దురుగాని.''

''వదిన?''

''ఇంకా తెలివి రాలేదు.''

పరిస్థితి ఊహించగలిగాడు రామం. ఆ సాయంత్రమే అతని అన్నయ్యకీ లోకంతో శాశ్వతంగా ఋణం తీరిపోయింది. 'ఈ ఇంట్లో ఇక మిగిలిం దేముంది?' అనిపించింది. బాబును భుజాన వేసుకు పచార్లు చేస్తున్న రామానికి గోడవారనున్న స్కూటర్ కనబడింది. అంతే! బాబును కింద కూర్చోపెట్టాడు. ఇంట్లోకి వెళ్ళి కిరసనాయిలు తెచ్చి దానిమీద పోశాడు. అగ్గిపుల్ల వెలిగించి కసిగా నవ్వుకున్నాడు. ''జీవితానికి కొంత ఆనందాన్ని, హాయిని, ఇవ్వగలవనుకున్న నువ్వు మంటలురేపి నా అన్నయ్య జీవితాన్ని మింగావు. చావు'' అన్నట్టుంది ఆ నవ్వు.

స్కూటర్ కాలిపోతూంటే వెర్రి ఆనందం వేసింది రామానికి. తన కసి తీరింది. తన ద్వేషం చల్లారింది. వదినను ఓదార్చలేడు తను. తనకా శక్తి లేదు. బాబు కోసమే తను బ్రతికాడు. లేకపోతే ఈ జీవితాని కింకో పని లేదు. వదిన ఎక్కిళ్ళు లోపలినుంచి వినిపిస్తున్నాయి. పరిస్థితుల మధ్య రామం బానిసలా నిలుచుండిపోయాడు. ''తమ్ముడూ! ధైర్యం తెచ్చుకో!'' అని మాటలు అస్పష్టంగా వినిపించాయి. బాబు నెత్తుకొని లోపలికి నడిచాడు...కాదు... బాబు భవిష్యత్తు భుజాన వేసుకొని. ★